ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

№ 52 (10.478).

1993 йил 6 май пайшанба

Нархи 8 сўм.

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий—сиёсий газетаси

СЕШАНБА, ПАЙШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ «ЎЗОЗИҚОВҚАТСАНОАТ» КОНЦЕРНИНИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ-АКЦИОНЕРЛИК КОНЦЕРНИГА АЙЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Бозор муносабатларига ўтиш шароитида озиқ-овқат саноати корхоналарининг иқтисодий мустақиллигини ошириш, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмларини кўпайтиришда уларнинг ташаббускорлиги ва тадбиркорлигини ривожлантириш, шунингдек республика аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни янада яхшилаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги озиқ-овқат саноати «Ўзозиқовқатсаноат» концерни таркибига кирувчи бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларининг концернни Ўзбекистон озиқ-овқат саноати «Ўзозиқовқатсаноат» давлат-акционерлик концернига айлантириш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, «Ўзозиқовқатсаноат» давлат-акционерлик концерни:

тармоқни ишлаб чиқариш жиҳатидан ва илмий-техникавий ривожлантириш соҳасида ягона сиёсатни ишлаб чиқиш ва амалга оширишни, корхоналар ҳамда таркибий бўлинмаларнинг молиявий, инвестиция ва ташқи иқтисодий фаолияти, жумладан, вазирликлар ва идоралар билан ўзаро муносабатлар, давлат эҳтиёжлари учун топшириқларни бажариш, марказлаштирилган тартибда ажратиладиган моддий-техника ресурслари ва капитал маблағларни тақсимлаш масалалари мувофиқлаштирилишини таъминлайди;

барча мулкчилик шаклидаги корхоналар, муассасалар ва ташкилотларни, шунингдек тармоқни ривожлантиришдан манфаатдор бўлган бошқа юридик шахсларни акциядорлик принциплари асосида бирлаштиради;

юридик шахс ҳисобланади ва ўз фаолиятини амалдаги қонунлар ҳамда концернинг Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган устави асосида ташкил этади;

амалий ишида Ўзбекистон Республикасининг қишлоқ хўжалик вазирлиги билан яқиндан ҳамкорлик қилади, тармоқни ривожлантиришга оид истиқболдаги вазифалар масалалари хусусидаги фаолиятини эса вазирлик билан мувофиқлаштиради.

3. «Ўзозиқовқатсаноат» давлат-акционерлик концерни фаолиятининг асосий вазифалари ва йўналишлари қуйидагилардан иборат қилиб белгилансин:

тармоқни иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг узоқ муддатли, истиқбол режаларини, аниқ мақсадга қаратилган илмий-техникавий дастурларини ишлаб чиқиш, сармоялар соҳасида ягона стратегияни амалга ошириш;

озиқ–овқат тармоғи иншоотлари кенгайтирилишини, қайта қурилиши ва техника билан қайта қуроллантирилишини таъминлаш, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг меъёрий ва технологик тартиб-қоидаларини ишлаб чиқиш;

концернга кирувчи корхоналар ва ташкилотларнинг бозор муносабатларига ўтишида, уларни ижара, жамоа, акционерлик ҳамда бошқа ташкилий-ҳуқуқий шаклларга айлантиришда ёрдам бериш;

озиқ-овқат маҳсулотлари бозорининг коньюнктурасини ўрганиш, фирма савдосини ривожлантириш, хорижий шериклар билан савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни янада ривожлантириш ҳамда такомиллаштириш борасидаги чора-тадбирларни амалга ошириш.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 20 кун муддат ичида Ўзбекистон озиқ-овқат саноати «Ўзозиқовқатсаноат» давлат-акционерлик концернини ташкил этиш ҳамда фаолиятига оид масалалар юзасидан қарор қабул қилиб, унинг тузилмаси ва уставини тасдиқласин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 5 май.

«КАТТА ОҒА» БЎЛМАСЛИГИ КЕРАК

Германия Федератив Республикасида чиқадиган «Франкфуртер альгемайне» газетасининг шу йил 30 апрель сонида газета мухбири Георг Пауль Хефтининг Ўзбекистон Президенти билан суҳбати босилиб чиқди. Қуйида шу суҳбат матнининг таржимасини эълон қиламиз.

БОНН, 29 апрель. Ўзбекистон Президентининг ГФР-га ташрифидан бош - мақсад немисларни ўз мамлакати билан таништиришдан иборат. Чунки у «Очиғини айтсам, биз сизлар ҳақингизда биз тўғримизда билганингиздан кўпроқ биламиз», деди.

Ўзбекистон Президенти Каримов янги босқичга кўтарилди, у федерал Президент Вайцзеккер жаноблари билан учрашди, федерал канцлер Коль жанобларининг ҳурматига сазовор бўлди. Олинаётган маълумотларга қараганда, Ўзбекистон Президенти билан музокара осон кўчмасди, шу сабабли федерал ҳукумат уни таклиф қилишдан олдин узоқ вақт иккиланди. Ниҳоят, ташқи иқтисодий ҳамкорлик вазири Шпрангернинг тутган йўли устун бўлиб чиқди, у МДҲ ва Жанубий Осиё давлатларининг, ислом дунёсининг муаммоларига кўпроқ эътибор беришга чақирган эди.

Бир вақтлар ўз мамлакатида Коммунистик партия раҳбари бўлган Каримов 1991 йилда Президент этиб сайланган, қаттиққўл ҳукмдор деб ном чиқарган; унинг мамлакатида мухолифатнинг мадори йўқ. Айни пайтда у том маънода демократ бўлишдан ҳеч қандай зиддият йўқ, деб ҳисоблайди. Таъсир доираси жўғрофий ва замон чегараларидан ҳам ташқарига чиққан Аденауэр ва Эрхардни у намуна олса арзийдиган кишилар қаторига қўяди. «Мен Германия, унинг имкониятлари тўғрисида кўп ўқиганман, — деди Каримов газетамиз мухбири билан суҳбатда. — Собиқ Совет Иттифоқи таркибида бўлган вақтимизда биз тўғримизда ҳеч ким ҳеч нарса билмас эди». Ўзбекларнинг мақсади ва муддаоси нима, деган савол ҳеч қачон қўйилган эмас. Мана энди Ўзбекистон бир ярим йилдан буён мустақилдир.

Каримов босиқлик билан суҳбатлашар экан бундай деди: «собиқ иттифоқнинг барча республикаларини эзиб ташлаган оғир иқтисодий танглик бизда ҳам жуда яққол сезилмоқда». Лекин Каримов қисқа муддатли ёрдам, тезда бериладиган қарз изламаётганини, унинг учун узоқ муддатли ҳамкорлик заминини ҳозирлаш муҳимлигини таъкидлади. Президентнинг шу сўзлари туфайли энди бутун Германияда унинг мамлакатини яхши билиб олишди.

«Бизнинг мақсадимиз Германия орқали Европага чиқиб олишдир». Каримов асримизнинг дастлабки 10 йилликларида ўзбек зиёлиларининг немис маданиятини афзал билганликлари ҳақида сўзлади. «Лекин Сталин бу алоқаларни барбод қилди», — деди у ва сўнгра у кутаётган ёрдами фақат моддий ёрдамгина бўлмаслиги кераклигини таъкидлади. «Гап янги ҳуқуқий негизни барпо этишда бизга ёрдам бериш тўғрисида бормоқда». Янги ҳуқуқий ғояни бир кун ичида амалга ошириб бўлмайди, деди Каримов ўйчанлик билан ва одамларнинг руҳиятини ўзгартириш зарурлигини энг асосий қийинчилик деб атаб, буни ГДР мисолида кўрсатди.

Меҳнатга рағбатлантирувчи сабабларни ўзгартириш, айниқса, кўп вақтни талаб қилади. Коммунистик тизим неъматларни марказлаштирилган тартибда тақсимлашга одатланиб қолган одамлар авлодини тарбиялаб етиштирди. — Каримов олдинги тузумга ана шундай айб қўяди, бироқ ўша тузумда Каримовнинг ўзи масъулиятли юксак лавозимни эгаллаб турган эди. «Бу ҳол одамларимизни буздди, улар ҳамма нарсани давлат беради, деб кутиб ўтирадиган бўлиб қолишди». Вазиятни ўзгартириш учун дастурларнинг ўзи етарли эмас, бунинг учун одамларни ўқитишни йўлга қўйиш керак, — «айни шу ишда биз Германиянинг ёрдамига умид қилмоқдамиз».

Умуман немис модели мақбул бўладими ёки аҳоли орасида анъанавий исломни қўмсаш кучлими? «Менимча бизнинг аҳволимизда яккаланиб қолиш энг катта хавфдир», — деди Каримов. Ўзбекистонда ҳар қандай ақидапарастлик, бу Эрондан келтирилган ислом ақидапарастлигими ёки айрим тескаричилар орзу қилаётган коммунистик ақидапарастликми — унинг ҳар қандай турини Каримов ана шундай хавф деб билади. «Биз яккаланишдан ҳоли бўлмоқчимиз, биз чегараларимиздан ташқарига чиқишни хоҳлаймиз», — деди Президент. «Аслини олганда бизда жаҳон маърифатига етиб олишнинг атиги битта тез усули бор — қанча кўп ёшларимиз ташқи дунё билан танишсалар, биз янги тафаккурни шу қадар тезроқ эгаллаймиз, Осиё ва Америка миллатларини бирлаштирувчи умумбашарий қадриятларга шу қадар тезроқ етиб борамиз».

Каримовнинг фикрича, Ўзбекистон худди шу йўл билан жаҳон ҳамжамиятининг тенг ҳуқуқли аъзоси, жаҳон иқтисодиётига яна бир омил бўла олади. Бу ишда Германия кўрсатган ёрдам Бонннда сармояларни ҳимоя қилиш ва рағбатлантириш тўғрисидаги шартномани, маданий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолаш чоғидаёқ намоён бўлди. Ташқи иқтисодий ҳамкорлик федерал вазирлиги маслаҳат билан ёрдам бериш тўғрисида ҳам Тошкент билан шартнома тузди. Бу шартнома ҳам бир-бирларига мутахассисларни ва олимларни юбориш ишига хизмат қилади.

Каримов ўз мамлакатининг Мовароуннаҳр давридаги қадимий маданияти ҳақида завқланиб сўзлар экан, Ўзбекистон Европа билан мулоқот ўрнатиш учун Россиядан кўприк сифатида фойдаланишни хоҳлайдими, деган саволга бундай жавоб қилади: «Биз Россияни ҳурмат қиламиз ва у билан минглаб ришталар билан боғланганмиз, лекин Европа билан муносабатларни ўзимиз мустақил равишда йўлга қўямиз. Ўтмишимиз тўғрисида ўз тасаввуримиз бор, келажагимиз тўғрисида ҳам бизнинг ўз тасаввуримиз мавжуд». Ўзбекистон воситачиларга муҳтож эмас, дейди Каримов ишонч билан.

Марказий Осиё Президентлари орасидаги энг кучли Президент МДҲнинг 5 республикаси (бу республикалар орасида яна шу Ўзбекистон энг қудратли республика) ҳамкорлиги тўғрисида қандай концепцияга эга?

Каримов шу республикаларни боғлаб турган ришталарни одамларнинг руҳиятига қараб санаб ўтади. Унинг сўзларига қараганда, давлатлар мустақил бўлиб қолишлари лозим, лекин улар тангликдан биргаликда — ягона ҳамдўстликда туриб чиқиб олишлари лозим. Бундай ҳамдўстликда ҳеч қандай «Катта оға» бўлмайди, Совет Иттифоқида Россия ана шундай «оға» эди. «Бинобарин ҳеч қандай диктатура ҳам бўлмайди», — деб илова қилади Каримов.

Ўзбекистонда қачонгача МДҲ аъзоси бўлиши мумкин? Каримовнинг сўзларига қараганда, бундай тусдаги ҳамдўстлик ўтиш даврини батартиб равишда кечиш учун озми-кўпми зарур. СССР парчаланиб кетгандан сўнг МДҲ «Югославия варианти»дан қутилиб қолди. Президентнинг фикрича, МДҲ давлатлари ўртадаги алоқаларни мустаҳкамлашлари керак, лекин Россиядаги тескари тамойиллар анчагина ташвиш уйғотмоқда.

Россиядаги ана шу тамойиллар устун келса, Ўзбекистон ўзини ҳимоя қила оладими? Шундай сиёсий кайфият мавжуд, деб таъкидлайди Каримов. Эҳтимол тутилган реакцион тўнтаришни «Бизнинг мустақиллигимизга бевосита хавф», деб таърифлайди. «Биз ўзимизни ҳимоя қила оламизми ёки йўқми — бу жаҳон ҳамжамиятига, шу жумладан Германияга ҳам боғлиқ», — деб қатъият билан таъкидлайди у.

Каримов инсон ҳуқуқи ҳимоячиси Пўлатов тўғрисидаги саволга босиқлик билан жавоб қайтаради. Халқаро афкор омманинг норозилигидан сўнг Ўзбекистон ҳукумати уни озодликка чиқарган эди: «Нима билан шуғулланаётганини билмайман. У Москвада ўқийди. Докторантурадами ё аспирантурадами таълим олади». Бу ўринда шундай хулоса чиқариш мумкин. Мухолифатга ҳаддан ташқари кўп эътибор бериб, шу йўл билан унинг «обрўси»ни ошириш нотўғри. Ҳукумат ўз ҳаракатлари билан Пўлатовга обрў келтирди, энди бундай иш бўлмайди.

(«Франкфуртер альгемайне» газетасининг 1993 йил 30 апрель сонидан).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ИЖОДКОР ЁШЛАРНИНГ «ИСТЕЪДОД» РЕСПУБЛИКА ЖАМҒАРМАСИНИ ТУЗИШ ҲАҚИДА

Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳаларида истеъдодли ёшларни излаб топиш, уларнинг ижодий салоҳиятини ватанимиз мустақиллиги ва халқимиз маънавиятини мустаҳкамлаш, бойитишга йўналтириш, уларга ғамхўрлик қилишни замон талаблари даражасига етказиш мақсадида:

1. Ижодкор ёшларнинг «Истеъдод» республика жамғармаси тузилсин. Жамғарманинг асосий вазифалари этиб:

— мавжуд таълим-тарбия тизимларида махсус ўқув дастурларини мувофиқлаштиришда иштирок этиш;

— жойларда иқтидорли ёшларни турли мақбул шаклларда синов, танлов-кўриклар воситаларида аниқлашга алоҳида эътибор қаратиш;

— халқ ижодиёти ва амалий санъат турларини ривожлантиришда фаол қатнашиш;

— иқтидорли ёшларни рағбатлантириш ва камол топишлари учун зарур шарт-шароитлар яратишга кўмаклашиш;

— ёш ижодкорлар асарлари нашри, намойиши ва кенг тарғиб этишда ҳомийлик қилиш кабилар белгилансин.

2. Жамғарманинг молиявий, моддий-техникавий негизини яратиш ва мустаҳкамлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг заҳира жамғармасидан 250 миллион сўм пул ажратилсин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши, Тошкент шаҳар ҳокимлиги ва барча вилоят ҳокимликлари, тегишли вазирлик ва ташкилотлар мазкур жамғарма фаолиятини маънавий ҳамда моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш чораларини кўрсинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси тегишли вазирликлар, ташкилотлар ва ижодий уюшмалар билан келишган ҳолда бир ой муддат ичида мазкур фармонни рўёбга чиқаришни ташкилий жиҳатдан таъминлаш учун қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 4 май.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ФАОЛЛАРИ ЙИҒИЛИШИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНТИ

Ислом Абдуғаниевич КАРИМОВга МУРОЖААТИ

Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич!

Биз — Тошкент вилояти фаоллари йиғилиши иштирокчилари Сизнинг халқ депутатлари Жиззах ва Сурхондарё вилоятлари Кенгашларининг навбатдан ташқари сессияларида сўзлаган нутқларингизни маъқуллаймиз ва қўллаб-қувватлаймиз. Биз ана шу масалалар бағоят тўғри ва вақтида кўтарилган, деб ҳисоблаш билан бирга ўз фаолиятимизнинг асосий йўналишларини бу долзарб вазифаларни амалга ошириш билан белгилаб олмоқдамиз.

Бу нутқларингизда Сиз яна бир бор асосий мақсадимизни Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигини мустаҳкамлашда, янада олға бориш, ёш авлодни ватанга муҳаббат туйғусида тарбиялаш, адолатли давлат барпо этиш йўлидаги ҳаракатларимиз дастурини аниқ-равшан кўрсатиб бердингиз ва жойларда юз берган жиддий камчиликлар ҳамда нуқсонларни рўй-рост очиб ташладингиз, уларни бартараф этиш йўл-йўриқларини белгилаб бердингиз. Буларнинг ҳаммаси биз учун катта сабоқдир.

Биз бундан буён ҳам Сиз ва Республика Ҳукумати олиб бораётган ички ҳамда ташқи сиёсатни изчиллик билан амалга ошириш, истиқлолимиз тараққиёти учун бутун куч-қудратимизни сарфлаймиз, деб Сизни ишонтирамиз.

Фурсатдан фойдаланиб биз шахсан Сизни ва Сиз раҳбарлик қилаётган республика Ҳукуматини яна бир карра ишонтириб айтамизки, жонажон Ўзбекистонимизнинг гуркираб ўсиши ва ривожланишига хизмат қиладиган барча улуғвор вазифаларни бажариш ишида ўзимизни сафарбар деб биламиз. Тошкент вилояти меҳнаткашлари ҳамиша Сизнинг эътиқодли таянчингиз бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Халқ бахт-саодати йўлида қилаётган саъи-ҳаракатларингизга ривож тилаймиз, омад ва янги зафарлар Сизга ёр бўлсин.

Ушбу Мурожаат Тошкент вилояти фаолларининг йиғилишида 1993 йил, 30 апрелда қабул қилинган.

ПАРТИЯНИНГ МАҚСАДИ—ИЖТИМОИЙ ТАРАҚҚИЁТ

5 май куни Тошкентда Ўзбекистон Халқ-Демократик партияси Марказий Кенгашининг пленуми бўлди. Унда марказий тафтиш комиссиясининг аъзолари, партиянинг Республика Олий Кенгашидаги депутатлар гуруҳи ҳам ҳозир бўлди. Йиғилганлар орасида партия аъзолари бўлган вилоятларнинг ҳокимлари, вазирликлари ва идораларнинг раҳбарлари бор эди.

Пленумда бир неча масала кўриб чиқилди. «Партиянинг асосий мақсади — буюк келажакка эга бўлган давлат сифатида Ўзбекистоннинг камолоти йўлидаги тараққиёт ва янгиланиш» масаласи энг муҳим мавзулардан бири эди. ХДП Марказий Кенгашининг биринчи котиби М. Расулов маъруза қилди. Партия Республика Президенти, Ўзбекистон Халқ-демократик партияси раиси И. Каримовнинг давлат мустақиллигини мустаҳкамлашга, иқтисодий ислоҳотларни ўтказишга, фуқаролар ва миллатлар ўртасида тотувликни таъминлашга қаратилган сиёсий йўлини ва амалий фаолиятини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганлиги таъкидланди. Маҳаллий партия ташкилотларига — республика раҳбариятининг иқтисодиётни бозор муносабатлари изига ўтказиш йўлини амалга ошириш соҳасидаги ишни кучайтириш вазифаси қўйилди. Айни вақтда аҳолининг фаровонлигини ошириш, унинг ижтимоий ҳимояланишини таъминлаш тўғрисидаги ғамхўрлик Халқ-демократик партиясининг мақсади бўлиб қолаверади.

Пленум ишида шу куни Ўзбекистон Халқ-демократик партияси Марказий Кенгаши сиёсий ижроқўмининг аъзоси этиб сайланган Республика Вазирлар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков қатнашди.

(ЎзА мухбири).

ЎН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ ЎН ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессияси бугун, 6 май соат 10 да Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари бугун, 6 май куни эрта билан соат 8 дан Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

Буюк Ғалабанинг 48 йиллиги олдидан

ОМОН БЎЛИНГ, ФАХРИЙЛАР!

УЛУҒ юртимиз мустақиллигининг иккинчи баҳори. Истиқлолимиз ҳам ўзининг униб-ўсиш, гуллаб мева тугиш даврини бошдан кечирмоқда. Саодатли, бахтли келажагимиз уфқлари кўриниб турипти. Бироқ, бундай дамларга, бундай кунларга осонликча етиб келмадик. Ана шу ҳақда ўйларканмиз, табиийки, энг аввало, кўз ўнгимизда Улуғ Ватан урушининг даҳшатли жангоҳлари гавдаланади. Бу урушда бизнинг юртимиздан, вилоятимиздан не-не навқирон йигитлар қатнашмади дейсиз! Уларнинг кўплари Ватан дея, бахтимиз, келажагимиз учун жон бердилар. Кўплар ногирон бўлиб қайтдилар.

Уруш ва меҳнат фахрийлари бизнинг жамиятимизда ҳурматда, эъзозда эканлигининг боиси аён. Ҳар йили ғалаба байрами арафасида шаҳид кетганларнинг, бемақсад афғон урушида ҳалок бўлганларнинг хотирасини ёдга олиш инсоний бурчимиздир.

Уруш ва меҳнат фахрийлари ҳар бир жамоада бор. Улар бугунги кунда ўзларининг доно маслаҳатлари, тажрибалари, ўгитлари билан фарзандларимизнинг камолотга эришувида, тарбиясида катта ёрдам бермоқдалар. Бу азиз ва ҳурматли, меҳридарё инсонларга мол-мулк керакмас, озгина мурувват, меҳр, озгина инсоний эътибор бўлса бас! Кўнгиллари тоғдек кўтарилади, умрларига умр қўшилаверади. Уруш ва меҳнат фахрийлари Тошкент вилоят кенгаши ва деҳқончилик саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилоят қўмитаси ўз анъаналарига содиқ қолиб, бу йил ҳам вилоятимиз уруш ва меҳнат фаоллари — фахрийларини йўқлаш, қутлашга алоҳида эътибор берди.

(Давоми 2-бетда).

СУРАТДА: Вилоятимиздаги уруш ва меҳнат фахрийлари фаолларидан бир гуруҳи.

УМРНИ оқар дарёга қиёслашади. Ҳақиқатан ҳам инсон турли ташвишу елиб-югуришлар билан умрининг тез ўтиб кетганини кўпинча қартайгандагина англай олади. Умр... Ана шу оддийгина сўз замирида инсон ҳаёти мужассам. Инсон зоти борки, узун ёки қисқа умри давомида муайян бир мақсадга интилиб яшайди. Кимдир мақсадга эришади, кимдир эса... Яна бировн ўзи ўйлагандан ҳам кўп иш қилиб қўяди. Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган фан арбоби, тиббиёт фанлари доктори, Халқ академиясининг аъзоси, профессор Карим Йўлдошевни ана шундай одамлар тоифасига киритиш мумкин.

... 1933 йилда Тошкентда ишчи оиласида дунёга келган Карим ака ўша даврнинг ўзига хос қийинчиликлари билан ҳамоҳанг тарзда ўсиб улғайди. Унинг орзуси химик бўлиш эди. Бироқ... Ҳаёт турли тасодифларга бой бўлади. Кунлардан бир куни уларнинг оиласида тасодиф рўй берди-ю, мактабни битириш арафасида турган ўспириннинг орзу-умидини чиппакка чиқарди-қўйди.

Отасининг дарди қўзғалиб тўсатдан оғир аҳволга тушиб қолди. Карим онасининг қистови билан тиббиёт олийгоҳида ишлайдиган қўшниси Абдулла ака Ҳошимовникига югурди. Тиббиёт соҳасида катта тажриба орттирган Абдулла аканинг биринчи тиббий ёрдами билан Йўлдош ота ўзига келди. Бутун вужуди билан Абдулла аканинг даволаш муолажаларини кузатиб турган Каримда бу соҳага бўлган қизиқиши кучайди. Шу топда онасининг унга қараб «болам, сен ҳам Абдулла акангдек дўхтир бўл, одамларни давола» деган гапи ҳам унга таъсир қилиб кетди. Бирни кўриб фикр қил, кўпни кўриб зикр қил, деганлардек отасининг касали қўзғаб унга фикр берган бўлса, тиббий муолажанинг «сеҳрли» мўъжизаси унга зикр берди. Энди у дўхтир бўлишни кўнглига астойдил тугиб қўйди.

... 1957 йилда Тошкент Давлат тиббиёт олийгоҳини аъло баҳоларга тугатган Карим ака ўша даврнинг энг оғир нуқтаси бўлган қўриқ ва бўз Мирзачўлнинг бунёдкорларига тиббий ёрдам кўрсатиш учун йўлланма олди. У 1959 йилгача Сирдарё вилоятининг Комсомол районидаги қишлоқ касалхонасида бош шифокор бўлиб меҳнат қилди. Озми-кўпми, ҳарқалай чўлқуварларнинг соғлиғини муҳофаза қилишга меҳнати сингди...

Одатда ҳаётда шундай воқеалар бўладики, кимнингдир берган маслаҳати ёки кўмаги билан бирон касб эгаси келажакда машҳур бўлиб кетиши мумкин. Карим аканинг ҳаётида ҳам шундай бўлди. Ўша пайтда пахтачиликда донг таратган уста деҳқонлар Соибжон Назаров ва Ғанишер Юнусовлар ёш шифокор Карим Йўлдошевдаги қобилиятни, ўз касбига бўлган садоқатни юқори баҳолашиб, унга ўқишини давом эттиришни маслаҳат беришган эди. Бахтни қарангки, ўша дамда Карим аканинг касалликларни даволашдаги усуллари ҳақида илиқ гаплар тарқалган бир пайтда бу ерга машҳур шифокор, академик Э. И. Отахонов ташриф буюриб қолди. Уста пахтакорлар унга ёш шифокорнинг қобилияти ҳақида сўзлаб беришган. Академик Карим Йўлдошев билан биринчи мулоқотдаёқ ундаги зукколикка, қобилиятга юқори баҳо берганди. У ҳам ёш шифокорни ўқишини давом эттиришни маслаҳат берди. Шулар сабаб бўлди-ю, Карим Йўлдошев яна Тошкентга қайтди.

...билан киришди. Етук олим, профессор Эргаш Отахонов раҳбарлигида 1964 йилда номзодлик, олти йилдан сўнг эса докторлик диссертациясини ёқлади.

Фан этагидан маҳкам тутган Карим Йўлдошев доимий ижодий изланишда бўлди. Шу сабабли у ўз ҳамкасблари ўртасида тезда обрў-эътибор топди. Шифокорлар яхши билишади. Деярли улар ҳар куни оғир вазиятга дуч келишади. Бундай дамда бу касб соҳибининг билимдонлигию бемор қалбига қулоқ тутиб, зудлик билан кўрилиши лозим бўлган чорагина уларни оғир вазиятдан олиб чиқади. Карим Йўлдошевич бу борада ҳам қатъиятли, зийрак ва билимдонлигини кўрсатди. Унинг тиббиёт соҳасида эришаётган ютуқлари секин-аста қадр топа бошлади. Тадбиркорлигини ўз вақтида кўрган вазирлик унинг тиббий соҳада эришаётган ютуқларини татбиқ этиш мақсадида юқори лавозимларга ишга таклиф этди. Даставвал вазирликдан бири ҳисобланган Н. А. Семашко номидаги Саломатликни тиклаш ва физиотерапия илмий-текшириш институтига раҳбарлик қилиб келмоқда. У бу даволаш марказида ҳам ўзига хос бурилишлар, ижобий ўзгаришлар ясашга бевосита бошчилик қилмоқда. Айниқса, кейинги йилларда собиқ Иттифоқда тиббиёт соҳасидаги узилишлар ҳамда бозор иқтисодиёти билан боғлиқ бўлган муаммоларни босқичма-босқич ҳал қилиб бориш борасида ҳам бир қанча эътиборга лойиқ ишлар амалга оширилди. Шу кеча кундузда дори-дармонларнинг етишмаслиги нафақат тиббиёт ходимлари олдига муаммолар қўймоқда, балки аҳоли саломатлигига ҳам жиддий путур етказмоқда. Карим ака раҳбарлик қилаётган бу машҳур муассаса ана шундай қийинчиликлар олдида гангиб қолмади. Аксинча, қадимдан ота-боболаримиз қўллаб келган даволаш усуллари ўрганилиб, самара берадиган шакллари амалда жорий этилмоқда. Институт қошида «Шарқ» табобат марказининг ташкил этилиши фикримизнинг яққол далилидир. Бу марказда кимёвий дори-дармонларсиз даволаш усуллари жорий этилган. Айни пайтда азалдан шарқда кенг қўлланилган 3 мингдан ортиқ гиёҳлардан дори-дармонлар тайёрланиб, беморларни даволашда ишлатилмоқда.

Бундан ташқари марказда лой билан, лазер нури ва магнит усулларида даволаш ишлари ҳам олиб борилялти. Институт кейинги пайтда янада тараққий этиб, республикамизда унинг бир қанча филиаллари вужудга келди. Термиз ва Наманган шаҳарларида фаолият кўрсатаётган филиалларда бевосита шу институт бағрида шаклланган ва синовдан ўтган усуллар асосида аҳоли саломатлиги тикланмоқда.

Карим Йўлдошевич институтни бошқариш билан биргаликда бир қанча ҳамдўстлик мамлакатлари ва республикамиздаги тиббий матбуот нашрларида ҳам таҳрир ҳайъати аъзоси сифатида фаолият кўрсатмоқда. Тиббиёт соҳасида чуқур из қолдирган ва ўзига хос мактаб яратган бу етук олимнинг хизматлари ҳукуматимиз томонидан муносиб баҳоланган. Унга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилган. Шунингдек, у «Соғлиқни сақлаш аълочиси»дир. Бир қанча орден ва медаллар билан тақдирланган.

Профессор Карим ЙЎЛДОШЕВ 60 ёшда

ДАРДЛАРГА ДАВО ИСТАБ...

Унинг врачлик ва илмий-педагогик фаолиятининг ана шундан кейинги босқичлари Тошкент давлат тиббиёт олийгоҳи билан боғланди. Дастлаб олийгоҳда клиник ординатор, 1961—1964 йилларда эса аспирантурада таълим олди. Сўнгра тўрт йил давомида педиатрия факультетининг ички касалликлар кафедрасида ассистент бўлиб ишлади.

Тиббиёт шундай соҳаки, у инсоннинг ҳаёти масаласини ўзида қамраб олган. Йўл қўйилган арзимаган хатолик инсоннинг ҳаётига зомин бўлиши турган гап. Карим Йўлдошев ана шу таомилга қатъий амал қилиб инсон вужудини, ички органларида касалликнинг пайдо бўлиш йўлларини синчковлик билан ўрганишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Ҳар сафар беморни кўздан кечирар экан, онаси Холнисо аянинг «одамларнинг кўнглини ранжитма, уларга нафинг тегсин, савоб бўлади, болам» деган ўгити кўнглидан ўтарди. Шу боис у тиббиёт фанини чуқур ўрганиш учун бутун вужуди нинг бош терапевти, 1976 йилдан 1982 йилгача эса Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари лавозимида меҳнат қилди. Ана шу вақт мобайнида унинг раҳбарлигида тиббиёт соҳасида жуда катта ишлар амалга оширилди. Хусусан, жойларда аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, турли касалликларнинг олдини олишга бағишланган илмий-амалий кенгашлар ўтказилди. Илғор иш тажрибалари жойларда оммалаштирилди.

Профессорнинг меҳнат фаолиятининг сўнгги йигирма йили Тошкент врачлар малакасини ошириш илмгоҳи билан боғлиқ. У 1972 йилдан ҳозирги кунгача шу илмгоҳнинг юрак хасталиклари ва функционал диагностика кафедрасига бошчилик қилиб келмоқда. Карим Йўлдошев 1982 йилдан илмгоҳда илмий ишлар бўйича проректор лавозимида ишлаб шифокорлар малакасини оширишга ўзининг билим ва куч-қудратини сарф этди. Натижада минглаб шифокорлар ўз малакаларини оширибгина қолмай, унинг раҳбарлигида муолажанинг ҳали очилмаган қирраларини ўргандилар. Шароит билан боғлиқ бўлган ва вужудга келган хилма-хил янги касалликлар ўрганилиб, унинг олдини олиш чоралари, даволаш усуллари жорий қилинди.

Профессор К. Йўлдошев яратган илмий мактаб тиббиёт фанининг ривожига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Унинг тадқиқотларида тиббиёт соҳасининг кенг кўламдаги муаммолари ўз аксини топган. Жумладан, муаммоларни ҳал этишга қаратилган ҳар томонлама услубий ёндашиш хусусияти хос бўлиб, бунда чуқур клиник кузатувлар ва параклиник усуллар бир-бири билан уйғунлашиб кетган.

Олимнинг тадқиқотлари марказида клиник тафаккурнинг чуқурлиги ва ғайриоддийлиги, яъни юрак-томир, ошқозон-ичак, ўпка-бронхиал ва бошқа касалликларни дори-дармонлар билан даволаш ётади. Маълумки, республикамизда тиббиёт муассасаларида фойдаланиш учун оқсил гидрализатлари кўплаб ишлаб чиқарилади. У биринчи бўлиб иссиқ иқлим шароитида энг кўп учрайдиган меъда-ичак йўллари касалликларини даволашда ана шу моддаларни қўллаш зарурлигини илмий равишда асослаб берди.

Профессор ўз илмий изланиши ва меҳнат фаолияти давомида юзага келган тадқиқотлари натижаси ўлароқ бир қанча илмий асарлар яратдики, бу ҳозирги кунда тиббиёт соҳаси учун етук мутахассислар тайёрлаш ҳамда турли хасталикларни даволашда муҳим аҳамият касб этмоқда. Олимнинг яратган илмий асарларида ўз аксини топган айрим жиҳатлари хусусида тўхталиб ўтиш ўйлаймизки, фойдадан ҳоли бўлмайди.

К. Й. Йўлдошевнинг бир қатор йирик тадқиқотлари юрак касаллигининг долзарб масалаларига — ўткир ишемия, миокард инфаркти ривожланишида юрак тожсимон артерияларининг ҳолатларини ўрганишга, юрак ритми бузилишларини ташхис қилиш ва уларни даволашга қаратилгандир. Шунингдек, Марказий Осиё мўмиёсининг таъсир кучини ўрганишга доир тадқиқотлари ҳам жуда қимматлидир.

Хуллас, олимнинг изланиши, ўз касбига бўлган меҳри бир қанча илмий асарлар яратиш имконини бердики, унинг тадқиқотлари натижалари 18 та монографияда ва 470 га яқин илмий босма нашрларда ўз аксини топган. Бу китоблар тиббиётнинг бир қатор муаммолари, ички касалликларни аниқлаш ва даволаш ҳамда замонавий тиббиётни бунёд этиш жиҳатларига бағишланган.

Шуниси диққатга сазоворки, олим 8 та ихтиро ва 12 та рационализаторлик таклифларининг муаллифи ҳамдир. Карим Йўлдошевич ўз ихтироларини яратиш мобайнида ёш мутахассисларни жалб этишга ҳам алоҳида эътибор берди. Чунки у республикамиз учун тиббиёт соҳасида фаолият кўрсата оладиган, қодир олимларнинг жуда зарурлигини дилдан ҳис қиларди. Шу боис унинг раҳбарлигида 7 та докторлик ва 38 нафар шифокор фан номзодлигига диссертациялар ёқлашган.

Унинг тиббиёт соҳасида эришган ютуқларини, яратган ихтироларини жаҳон тиббиёти жамоатчилиги ҳам тан олган десак, сира муболаға бўлмайди. Чунки унинг тадқиқотлари жаҳон халқаро анжуманларида бир неча бор мавзу сифатида ўрганилгандир. У Швеция, Япония, ГФР, Франция, Чехословакия, Ҳиндистон каби юксак тараққий этган давлатларда бўлиб ўтган халқаро анжуманларда иштирок этиб, экология билан боғлиқ бўлган ва вужудга келган касалликларни даволашнинг янги-янги усулларини жорий этиш ишларида фаол қатнашган. Шу боис у етук олим сифатида нафақат Ўзбекистон, балки Россия тиббиёт фанлари академиясининг мухбир-аъзоси ҳам саналади.

1988 йилдан буён ўзига хос тажрибага эга бўлган олим республикадаги энг йирик даволаш марказлари...

Бутун умрини фанга ва инсонлар саломатлигига бағишлаган Карим Йўлдошев меҳрибон, ғамхўр ота, аҳил хонадон соҳиби. Фарзандлари унинг изидан боришмоқда. Унинг оиласини шифокорлар оиласи дейиш мумкин. Рафиқаси Сайёра Назировна ҳам шу касбни танлаган, тажрибали врач. Ўғиллари Акмал, Эркин ва қизи Дилдоралар айни пайтда турли тиббиёт муассасаларида меҳнат қилишмоқда. Севара эса тиббиёт олийгоҳларидан бирида таҳсил олмоқда.

Кенг жамоатчилик, оила аъзолари, ёру дўстлар ва яқин таниш-билишлар ўзининг меҳнатсеварлиги, касбига садоқати, беморларга нисбатан ғамхўр ва меҳрибонлиги туфайли кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлган профессор Карим Йўлдошевнинг 60 ёшини нишонлашмоқда. Улар бу инсон юрагининг табиби бўлмиш атоқли шифокорга шу кунларда энг эзгу ниятлар билдиришмоқда. Биз ҳам шу самимий истакларга бажонидил қўшиламиз. Тиббиётимиз таянчларидан бири бўлган Карим ака Йўлдошевга узоқ умр ва янги зафарлар тилаймиз.

М. ЖАББОРОВ,
Х. ШАФОАТОВ.

СУРАТДА: Карим Йўлдошев шифокорлар билан машғулот пайтида.

ОМОН БЎЛИНГ, ФАХРИЙЛАР!

(Боши 1-бетда).

Ўтган сешанба куни фахрийлар уйи олдига вилоятимиздан таклиф этилган кўпгина фаоллар тўпландилар. Улар орасида Улуғ Ватан урушида оддий жангчи бўлиб фашист босқинчиларига қарши қақшатқич зарба берган солдатлар, зобитлар билан бирга генераллар ҳам бор эди. Улар ҳарбийча кийиниб олишган, кўкраклари орден ва медаллар билан тўла. Улар шу ердан махсус автобусга ўтиришади ва шаҳарнинг зиёратгоҳ жойларини томоша қилиб борадилар. Сўнгра Чилонзор районидаги «Саодат» кафесига, бир пиёла чойга таклиф этилдилар.

Учрашувни деҳқончилик саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилояти қўмитасининг раиси К. Шодиметов очди. У фаолларни Улуғ Ватан урушида фашистлар устидан қозонилган ғалабанинг 48 йиллиги билан қизғин қутлади. Сизларни ҳар қанча эъзозласак, бошимизга кўтарсак, ҳурматингизни ўрнига қўйсак арзийди,— деди у, — бахтимизга омон бўлинглар. Яна кўп йиллар бизга бош-қош бўлиб, сафимизда юринглар. Невара, чевара, эвараларингизнинг тўйини кўринглар...

Бир пиёла чой устида уруш қатнашчилари Улуғ Ватан урушининг даҳшатли, суронли йилларини эслайдилар. Жанггоҳларда халқимиз бахт-саодати, юртимиз келажаги, фарзандларимизнинг омонлиги учун жонини фидо қилган йигитларни ёдга олдилар. Бир минут сукут сақланиб, уларнинг ҳурмати бажо келтирилди.

Йиғилганларда генерал-лейтенант Бурхон Сирожиддиновнинг сўзлари катта таассурот қолдирди.

— Бизнинг аҳиллигимиз, иноқлигимиз, бир-биримизга бўлган меҳр-оқибатимиз, Ватанга бўлган садоқатимиз ғалабани таъминлаганлигини сира эсдан чиқармаслигимиз керак. Мустақилликка эришган ҳозирги дамларда ҳам ана шу уюшқоқлик, жипслик сув билан ҳаводек зарурдир. Бунда, энг аввало, биз фахрийлар ўрнак кўрсатишимиз талаб этилади. Фарзандларимизни, ёш авлодни Ватанга, халққа садоқат руҳида тарбиялашдек шарафли вазифани бажариш биздан катта масъулият талаб этади. Ўйлайманки, биз бу вазифани тўла адо этамиз.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши раисининг ўринбосари Ю. А. Ҳайдуров ҳам сўзга чиқиб, меҳнат ва уруш фахрийларини ғалаба байрами билан чин дилдан самимий қутлади, уларга узоқ умр, мустаҳкам соғлиқ тилади.

Уруш ва меҳнат фахрийлари вилоят кенгаши раиси А. П. Алимов учрашувга якун ясади.

Суҳбат давомида Улуғ Ватан уруши мавзуида топишмоқли саволлар берилди. Саволларга аниқ, лўнда ва пухта жавоб берганлар кўп бўлди. Уларга аталган мукофотлар тантанали топширилди. Умуман, учрашувнинг ҳар бир қатнашчисига махсус совғалар тайёрлаб қўйилган эди. Бу совғалар ҳам топширилди.

«Наргиз» дастаси хонанда ва раққосалари ўзларининг дилрабо куй ва қўшиқлари билан учрашувга кўтаринки руҳ ва яхши кайфият бахш этдилар. Қатнашчиларни ғоят хушнуд қилдилар.

Учрашув охирида республикамиз Президенти И. А. Каримовга миннатдорчилик хати ўқиб эшиттирилди. Бу мактубда ғалабанинг 48 йиллиги муносабати билан чиқарилган Фармонда Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, фахрийлар учун кўрсатилган мурувват, саховат учун катта миннатдорчилик изҳор этилган эди.

Суҳбатдан сўнг учрашув қатнашчилари автобусга ўтириб Волгоград мемориал қабристонига келдилар. Бу ерда Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлганларнинг хоки қўйилган қабрни зиёрат қилдилар, гулчамбарлар қўйдилар.

Н. РИХСИЕВ.

● Учрашув қатнашчилари Волгоград қабристонини зиёрат қилмоқдалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

● Республика Олий Кенгаши сессиясида кўрилади

СУВДАН ФОЙДАЛАНИШДА ТАРТИБНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

МАЪЛУМКИ, сув, Ер ва бошқа табиий ресурсларга талабнинг жадал ошиб бориши ўз вақтида давлат томонидан ҳозирги ва келажак авлоднинг ҳаёт кечириши учун зарурий вазиятни, шу жумладан, сув манбаларини вужудга келтириш, инсоннинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини иложи борича тўлиқроқ таъминлашга қаратилган махсус чора-тадбирлар кўришни тақозо этади.

Шу ўринда Конституция табиатдан фойдаланиш ва атроф-муҳитни ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар, табиий ва ҳаётий муҳитни муҳофаза қилиш ҳамда сув, ер ва бошқа табиий ресурслардан оқилона фойдаланишнинг зарурий, қонуний асосларини белгилаб беради.

Ўзбекистон Республикаси янги Конституциясининг асосий жиҳатлари шундан иборатки, унинг 50-моддаси фуқароларнинг табиий муҳитга нисбатан тежамли бўлиш талаб этади. 55-моддада эса ер, сув ва бошқа табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ҳамда уларни давлат томонидан муҳофаза этилиши зарурлиги белгилаб қўйилган. Жойлардаги давлат ҳокимиятларининг асосий ваколатларини талқин этувчи 100-моддаси маҳаллий ҳокимият маҳкамаларининг бошқа ваколатлари қаторида атроф-муҳитни ҳимоя қилишини ҳам назарда тутади.

Сув ресурсларидан оқилона фойдаланишда ва уларни муҳофаза этишда маҳаллий ҳокимият ва бошқарув идораларининг роли янада кенгайтирилди. Уларнинг сув масалаларини тартибга солиш борасидаги ваколатлари қуйидагилардан иборат: ўз ҳудудларида сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва муҳофаза этишнинг асосий йўналишларини белгилаш, ушбу йўналишда қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни таъминлаш, сувдан фойдаланиш ва муҳофаза этишни ҳамда сувдан фойдаланиш учун белгиланган лимитларга риоя этишни назорат қилиш, сув иншоотларининг сақланиши ва ҳолатини яхшилашга қаратилган тадбирларни ўтказиш, сувнинг зарарли таъсирини ҳамда унинг авария ва табиий офатлар туфайли ифлосланишининг олдини олишга қаратилган чора-тадбирларни белгилаш, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун жорий этилган тўловларни ўз вақтида ундирилишини ташкил этиш, сув манбаларидан комплекс фойдаланиш ва муҳофаза этишнинг ижтимоий, иқтисодий, экологик каби самарали ҳуқуқий тадбирларидан фойдаланиш ва ҳоказо.

Табиатдан оқилона фойдаланиш ва атроф-муҳитни ҳимоя қилиш борасидаги ҳуқуқий масалаларни ҳал этишда депутатлик комиссияларининг ҳам роли каттадир. Ўзича мустақил, маҳкамалардан ҳоли ва талаб даражасидаги экологик экспертиза муаммоларини ҳал этишда ҳокимларнинг иштироки янада ҳаётий бўлиши керак. Маҳаллий ҳокимликлар ташаббуси билан барча лойиҳалар ва дастурлар, шу жумладан мелиорация ва қишлоқ хўжалигини кимёлаштириш, кимё ва микробиология саноатини ривожлантиришга қаратилган ва олдин қабул қилинган дастурлар ҳам шундай экспертизалардан ўтказилиши лозим. Табиатдан фойдаланишнинг экологик ҳолатларини сессияларда активроқ муҳокама этиш эса уларнинг конституциявий қурилиш асосларини мустаҳкамлайди.

Назорат ва жавобгарликни кучайтириш табиатдан фойдаланиш ва атроф-муҳитни ҳимоя қилиш конституциявий омилларининг самарали элементларидан бири бўлиб қолмоқда. Конституцияда маҳаллий ҳокимликларнинг табиатдан фойдаланиш ва атроф-муҳитни ҳимоя қилиш борасидаги тўла ҳуқуқлилиги мустаҳкамланган, уларнинг зарур ҳолларда маъмурий жавобгарлик чораларини қўллаш, йўл қўйилган камчиликларни тугатишга қаратилган йўл-йўриқлар ва кўрсатмалар бериш, табиатдан фойдаланиш хусусидаги низоларни ҳал этиш, табиатни муҳофаза қилиш қонунларига зид бўлган хатти-ҳаракатни тўхтатиш ёки бекор қилиш ваколатлари акс эттирилган. Маҳаллий ҳокимият идоралари табиатдан фойдаланишнинг экологик назоратини умуммиллий тизими шаклида амалга оширишлари мумкин.

Маҳаллий ҳокимият идоралари сув ресурсларидан фойдаланиш ва муҳофаза этишнинг конституциявий институти асосларини барча соҳаларида, асосан, суғорма деҳқончиликда мустаҳкамламоғи керак. Сувдан оқилона ва тежамли фойдаланиш ва ҳозирги шароитда уларнинг сифатини сақлаб қолиш мақсадлари суғорма деҳқончиликда сувдан пулли фойдаланишни жорий этиш зарурлигини тақазо этади. Бунда давлат ҳокимияти идораларининг бозор муносабатларига ўтиш давридаги манфаатлари сувдан фойдаланишдан давлат бюджетига тушадиган маблағларни иложи борича кўпайтиришга қаратилган бўлиб, улар суғориш натижасида олинадиган қўшимча маҳсулотни сотишдан тушадиган солиқ шаклида ва сув билан таъминлаш хизмати эвазига қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва қайта ишлаш корхоналарининг қўшимча фойдасидан олинадиган солиқлар сифатида бўлади. Сувдан пулли фойдаланиш эвазига етиштириладиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларидан олинадиган муҳим йиғимлар нафақат республика бутун халқ хўжалиги мажмуи фаолиятини, балки ижтимоий-сиёсий вазиятни ҳам яхшилайди.

Умумий регионал нормалар сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва муҳофаза этишдаги жамият муносабатларига самаралироқ таъсир кўрсатиши керак ва ўз навбатида экологик тангликнинг олдини олувчи яхлит ҳуқуқий нормалар системасини яратишни тақозо этади. Биогеоценозлар даражасида экологик мувозанатни барқарорлаштириб туриш учун сувдан фойдаланишнинг регионал шарт-шароитларига мос келадиган табиатни муҳофаза этишнинг регионал ҳуқуқий нормаларини вужудга келтириш талаб этилади.

Бу эса мураккаб биоиқтисодий тизимларни ҳисобга олган ҳолда сувдан фойдаланишнинг регионал ҳуқуқий асосларини тузиш зарурлигини билдиради ва уларнинг асосий иккита келиб чиқиш омилларига боғлиқ бўлади — биринчидан, табиий бойликлардан фойдаланиш тавсифи ва усуллари экологик ҳудуднинг табиий шароитларига тўла даражада мос келиши, иккинчидан эса табиий муҳитни муҳофаза этишга қаратилган ҳуқуқий талаблар сувдан фойдаланишнинг жорий этилган системасига мос келиши керак.

Шунинг учун ҳам табиатни муҳофаза этишнинг янги конституциявий — ҳуқуқий нормалари марказий давлат бошқаруви идораларига ва ҳокимлар томонидан бошқариладиган маҳаллий ҳокимият идораларига қаратилган. Табиат бойликларидан тежамли фойдаланиш ва муҳофаза этишга, уларни келажак авлод учун ҳам сақлаб қолиш тартибига ўз таъсирини ўтказиши керак.

Янги Конституцияга мувофиқ қонуншунослик ва қонунчилик билан шуғулланувчи идоралар биринчи навбатда аввал қабул қилинган, шу жумладан табиатдан фойдаланишга доир қонунларни қайта кўриб чиқишлари лозим. Шу нуқтаи назардан Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессияси кун тартибига «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳасининг киритилиши айни муддао бўлди. У сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва муҳофаза этишнинг ижтимоий муносабатларини таъминлашга қаратилганлиги билан катта аҳамиятга эгадир.

Р. ХОЛБОЕВА,
Ўзбекистон республикаси Фанлар Академияси сув муаммолари институтининг катта илмий ходими.

И. БУРХОНОВ,
Ўзбекистон республикаси Олий Кенгаши Агросаноат комплекси ва сув хўжалиги қўмитасининг масъул ташкилотчиси.

● Буюк Ғалабанинг 48 йиллиги олдидан

ЖАСОРАТИНГИЗ УНУТИЛМАЙДИ ҲАМИША ЭЪЗОЗДАСИЗ

Улуғ Ватан уруши фахрийси Жаббор ака ҳужжатлар, республика, вилоят, район газеталарида босилган мақолалар ва суратлар билан тўлган папкани хонтахта устига қўйди. «Умр бамисоли оқар дарё,— ойлар, йиллар ўтаверар экан. Онгли ҳаётимнинг деярли ҳаммаси мана шу қоғозларга кўчирилгандай ҳис қиламан, дўстим» дея «уф» тортиб қўйди.

Қоғозлар орасидан сарғайиб кетган бир варақ хатни олиб ўқидиму, ўша лаънати урушнинг беором кун, тунларини эсладим.

Мактубдан: **«...Оҳангаронга астойдил бормоқчи эдим. Афсус, бироз бетоблигим сабабли юбилейингизда қатнашиш насиб бўлмади. Юртдошларингизга Сизнинг жасурлигингиз, инсонийлигингиз ҳақида гапириб бериш ниятим бор эди...**

Сизга ҳурмат билан Вера Балнчевцева. 1973 й. февраль».

Дарҳақиқат Вера Сергеевнанинг ўрни билиниб турди. Аммо Жаббор Верани шу куни жуда-жуда эслади. Агар у ўлмаганда....

Бугун унинг хаёлини яна Вера Сергеевна бўлди. Орага жимжитлик чўкди. Жаббор ака атрофига термилди, ниманидир излади. Чўнтагига қўл тиқди, бир қути «Ўзбекистон» сигаретасини олиб, гугурт билан ўртага қўйди. Биргалашиб чека бошладик.

Воқеа шундай бўлган эди. 1943 йил феврал ойининг қаҳратон кунлари. Қор белга тегади. Ев Курск вилоятининг Тим шаҳрига ўрнашиб олган. Жангчиларимиз бўлажак ҳужумга пухта ҳозирлик кўришди. Артиллерия тайёргарлиги ниҳоясига етган эди ҳам командир «Олға, йигитлар!» деган буйруқ берди. Бўлинма жангчилари ҳужумга кўтарилди. Душман қаттиқ қаршилик кўрсатди. Айниқса кўчадаги жанг шиддатли бўлди. Жаббор торкўча муюлишига етганида наридан немис пулемети тариллаб қолди. Кейин... кейин нима бўлганини эслай олмайди. Икки кун ўтгач ёғоч уйда хушига келди. Оёғидан ўқ еб, суяги синганини билди. Веранинг «Сабр-тоқат қил, солдат, тезда соғайиб кетасан» деганини эшитди.

— Кейинчалик билсам, қуролдошларим мени Веранинг уйида қолдириб, гитлерчиларни қувиб кетишган экан,— эслайди Жаббор ака.

Вера Сергеевна ўша оғир кунларда Жабборни тезроқ оёққа турғазиш учун қўлидан келган ҳамма нарсани қилди. Топганини ўзи емай фарзандлари Даша ва Поля билан Жабборга едирди, ювиб-тарарди.

Ж. Эргашев қишнинг узоқ кечаларида хонадонга тўпланганларга Ўзбекистон, унинг ширин-шакар мевалари тўғрисида ҳикоя қилиб берарди. Баъзан туғилиб ўсган Ўртачирчиқ районидаги қишлоғини, пахта далаларини қўмсарди. Яхши кўрган ашулани айтганда даврадагиларга манзур бўларди.

Жаббор меҳмондўст шифокор Вера Сергеевнанинг уйида салкам 50 кун туз тотди. Жанг яраси битди.

ЎРНИНГИЗ ТЎРДА

Ўн тўққиз ёшли юрак ўлимни енгди. Яна жанговар сафга қайтди.

Разведкачи Жаббор Эргашев хизмат қилган дивизияга Суми вилоят Белополье шаҳрини душмандан озод қилиш вазифаси топширилди. Дивизия командири шаҳарда жойлашган газандалар куч ва техникасини аниқлашни капитан Игнатов бошчилигида сержантлар — Эргашев, Артеменко, Спиридонов ва Багировларга юклади. Разведкачилар 3 сентябрдан 4 сентябрга ўтар кечаси шаҳарга киришга муваффақ бўлди. Капитаннинг буйруғи билан тўпланган маълумотлар рация орқали штабга етказилиб, маҳаллий аҳоли билан алоқа ўрнатилди. Эрта тонгда партизанимиз бир гуруҳ немис солдатлари станцияга яқинлашиб келаётгани ҳақида хабар берди. Разведкачилар душманни пистирмада туриб кутиб олдилар ва ўққа тутдилар. Тенгсиз жанг ҳийла узоққа чўзилди, ўттизга яқин фриц ер тишлади, қолганлари жуфтакни ростлади.

Бу ҳодисадан икки соат чамаси аввал партизанлар шаҳар ичкарисидаги икки кўприкни портлатиб, сувга чўктиришган эди. Икки ҳодиса бир бўлиб, душманни қаттиқ ҳаяжонга туширган. Улар чекинишга мажбур бўлдилар. Станцияда бўлган жанг Белополье тақдирини ҳал қилишда муҳим роль ўйнади. Ана шу жангда кўрсатган жасорати учун Ж. Эргашев иккинчи бор «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланди.

«Ҳурматли Жаббор Эргашев!

Миннатдор Украина халқи сизни Белополье шаҳри ва районини фашист босқинчиларидан озод қилишдаги қаҳрамонлигингизни унутмайди. Сизни Белополье гитлерчилар зулмидан озод қилинганлигининг 40 йиллиги тантаналарида иштирок этишга таклиф этамиз.

Шаҳар ижроия қўмитаси».

Ж. Эргашевни шаҳарда илиқ кутиб олишди. Меҳнат жамоалари, ўқувчилар билан бўлган учрашувларда қатнашди. Шаҳарни озод қилишда ҳалок бўлган қуролдошлари дафн этилган қабристонни зиёрат қилди, ёдгорлик пойига гул қўйди. Тантанали йиғилишда Жаббор ака Эргашевга «Белополье шаҳрининг фахрий фуқароси» дипломи топширилди.

Киев, Житомир, Тернополни, Венгрия, Польша, Чехословакия шаҳарларини озод қилишда қатнашди. Ғалабани Прага шаҳрида кутиб олди.

— Урушда янги ҳунар орттириб, скрипкачи ҳам бўлиб олганман,— дейди суҳбатдошим.— 1944 йил Карпат ортидаги Сколе шаҳрида немисларнинг скрипкаси ўлжага тушди. Уни дала қопчиғимда олиб юрдим. Керакли тошнинг оғири йўқда. Скрипкада ўзбекча, русча куйларни ўрганиб олдим. Шундай қилиб қўшиқ, мусиқа жанговар руҳимиз жанговар ҳамроҳи бўлиб ғалаба кунигача биз билан бирга бўлди. Армия сафидан қайтгач,— гапини давом қилди у,— колхозда ишладим. Ўттиз йил Оҳангарон маданият уйида директор, мусиқа тўгарагига раҳбарлик қилдим. Кўп истеъдодли шогирдлар тарбияладим.

Жаббор ака бошчилигидаги ёш санъаткорлар бир неча бор вилоят ва республика кўрикларида, «Марҳабо, талантлар» телетанловида муваффақиятли иштирок этди. Уч ўғил, олти қизларининг ҳаммаси мусиқа ишқибози. Жаббор аканинг оилавий ансамбли ёқимли қўшиқлари, ранг-баранг рақслари билан томошабинларнинг олқишига сазовор бўлган. Бир уйғур шоираси ёзганидек:

Юртимиз тинч, эл ҳам тинч, шодлик ҳар бир юракда,
Жаббор ака тонгу — кеча наво айлар ғижжакда.
Қурол тутган қўлида, дутор, танбур ўйнайди,
Куй наволар дилда булоқ бўлиб қайнайди.

Бу фронтчи — санъаткорни Оҳангаронда катта-кичик ҳурматлайди. Қўлини кўксига қўйиб салом беришади, давраларда тўрга ўтказишади. Уч марта яраланган, тўрт марта жанговар орден нишондори Жаббор ака шаҳар уруш ва меҳнат фахрийлари кенгаши аъзоси сифатида ёшларни тарбиялашда фаол қатнашмоқда.

Акром АЪЗАМОВ,
уруш фахрийси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

УЛАР МИННАТДОР

УЛУҒ Ғалаба байрами арафасида Бўка район уруш ва меҳнат фахрийларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда республика Президенти И. Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» ва «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» китобларида баён этилган фикр-мулоҳазалар асосида кенгаш ишини яхшилаш, шунингдек, байрамни муносиб нишонлаш хусусида гап борди. Бу ҳақда турли таклифлар ўртага ташланди.

Ўзбекистон Халқ Демократик партияси Бўка район Кенгашининг иккинчи котиби О. Ҳамроев юқорида қайд этилган масалалар бўйича маъруза қилди.

Шунингдек, район ижтимоий таъминот бўлими мудири А. Мусаев, Тимирязев номли жамоа хўжалиги фахрийлар кенгашининг раиси Т. Шодибеков, «Маданият» маҳалла қўмитаси раиси Р. Шарипов, «Туркистон» жамоа хўжалиги фахрийлар кенгаши раиси Э. Расуловлар ҳам сўзга чиқиб Президентимиз олиб бораётган сиёсатни маъқуллаб шу жумладан уруш ва меҳнат фахрийларига кўрсатаётган эътибори ҳақида гапирдилар.

— Дарҳақиқат, биз кекса авлод вакиллари,— деди жумладан Бўка район уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг раиси О. Парсиев, — Президентимизнинг бизга кўрсатаётган катта эътибори ва ғамхўрликларидан беҳад мамнунмиз. Хусусан, куни кеча Ғалаба байрами муносабати билан уруш қатнашчиларини рағбатлантириш ҳақида чиқарган фармони кўнглимизни анча кўтарди. Бундай эътибор ва ҳурматга жавобан уруш ва меҳнат фахрийлари ҳам мустақил Ўзбекистонимиз равнақига ўз улушларини қўшишга ҳаракат қиладилар.

З. ЖЎРАЕВА.

УКРАИНАЛИК ТАНИШИМНИНГ ОДАМГАРЧИЛИГИ

ИВАН Андреевич Анишченко ниҳоятда хушчақчақ киши экан. У билан танишув архивининг мукофотларга доир ҳужжатлар сақланадиган бўлимида содир бўлди. Собиқ 274-Ярцев ўқчи дивизияси таркибидаги 965-ўқчи полк командирининг ўринбосари И. А. Анишченко 61-Радомск ўқчи корпуси Улуғ Ватан уруши йилларида босиб ўтган жанговар йўл ҳақида тадқиқот олиб бораётган экан. Улуғ Ватан урушининг иштирокчиси сифатида мени гитлерчи босқинчиларга қарши олиб борилган жангларда ҳам-юртларим кўрсатган қаҳрамонлик ва мардлик ҳақидаги ҳужжатлар кўпроқ қизиқтирарди. Шунинг учун ҳам Иван Андреевичдан тадқиқот жараёнида шундай ҳужжатлар чиқиб қолса, уларнинг нусхасини менга юбориб туришни илтимос қилдим. Архивда ўтказилган икки ой қалбимда жуда илиқ таассурот қолдирди.

4 сентябрь куни хат олдим. Уни Иван Андреевич ёзган эди.

«...Сенинг илтимосинг ёдимда,— ёзибди у хатида, — архив ҳужжатларини варақлаб ўтирганимда пискентлик ҳамқишлоғинг, мард ва жасур жангчи-алоқачи, илгари «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланган Ғани Бўтаевнинг «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотланишга тақдим этилганлиги тўғрисидаги варақанинг асл нусхаси учраб қолди.

Ваъдага мувофиқ шу варақанинг нусхасини кўчириб: ҳужжат материали сифатида сенга юбораётирман.

Ғани Бўтаев соғ-саломат бўлиши керак... У билан учрашганда менинг қардошлик саломимни топшир ва энг яхши истакларимни изҳор эт. Ахир, мен у билан 61-Радомск ўқчи корпусида бирга хизмат қилган бўлиб чиқдим».

Ғани Бўтаевни «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотлашга тавсия этиш тўғрисида И. А. Анишченко нусхасини кўчириб юборган варақада ҳамқишлоғим ҳақида қуйидагилар ёзилган экан:

«Корпус командирининг Фалькенхагеи (Германия) шаҳридаги кузатув пунктида бўлган ўртоқ Бўтаев душман артиллериядан узлуксиз ўт очиб турганлигига қарамай, мардлик, жасурлик кўрсатиб корпус командирининг кузатув пункти билан 134-ўқчи дивизия кузатув пункти ўртасидаги линияда рўй берган учта узилишни 15 минутда бартараф этиб, алоқанинг узлуксиз ишлашини таъминлади.

Ҳукумат мукофоти — «Қизил Юлдуз» ордени билан тақдирланишга муносиб. 1945 йил. 705-алоҳида алоқа батальонининг командири — майор Еремин.

«Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотланишга муносиб 1945 йил. 61-Радомск ўқчи корпусининг командири — Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-лейтенант Григорьевский.

61-Радомск ўқчи корпуси буйруғига мувофиқ «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотланган».

Иван Андреевич ўз хатининг охирида: «Агар ҳамқишлоқларинг жасорати баён қилинган ҳужжатлар, мукофотга тақдим этиш варақалари учраб қолса, уларнинг нусхасини ҳам кўчириб, сенга юбориб туришга ҳаракат қиламан»,— деб ёзибди.

М. А. Анишченко юборган мактублар ва мукофотга тақдим этиш варақалари мени Ғани Бўтаевни излаб топишга, ҳаёт бўлса у билан учрашишга ундарди. Иван Андреевичнинг илтимосини рўёбга чиқаришим лозим эди.

Орадан 3—4 кун ўтгач, Ғани Бўтаев истиқомат қилаётган собиқ Ленин номли жамоа хўжалигида бўлдим. У билан далада — хўжалик аъзолари ва ҳашарчилар терган пахтани тортиб олаётган пайтда учрашдик.

Икки кун илгари мен хўжалик идорасига қўнғироқ қилганлигимни айтишган бўлса керак, ҳисобчининг кўзлари қувончдан чақнаб кетди. Ишни вақтинча бригадирга топширди-да, мен томон отилди. Иккаламиз қучоқлашиб сўрашдик.

Пайкал чеккасидан жой олдик. Аввал И. А. Анишченконинг одамгарчилиги ҳақида муфассал гапириб бердим. Сўнгра ундан олинган иккала хат ва варақалардаги ёзувларни ўқиб бердим. Ўқияпман-у нигоҳим Ғани Бўтаевда. У мен ўқиган сатрларни бутун вужуди билан тинглаарди. Кўзларида қувонч ёшлари пайдо бўлганлигини баралла пайқадим.

— Мен ниҳоятда ҳаяжондаман,— беихтиёр гап бошлаб юборди Ғани Бўтаев.— Улуғ Ватан уруши тугаганлигига 47 йилдан ошди. Уруш даврида тайёрланган ҳужжатлар қандай ёзилган бўлса, шундайлигича сақланаётганлиги кишини тўлқинлантирмай иложи йўқ...

Ғани Бўтаевнинг уйига келгач, бизга аввало бисотидаги ҳамма ҳужжатларини кўрсатишни илтимос қилдим. У «Қизил Юлдуз» ордени, «Жасурлиги учун», «Варшавани озод қилганлиги учун», «Германия устидан ғалаба қозонилганлиги учун», «Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 20 йиллиги», «Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 25 йиллиги», «Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 30 йиллиги», «СССР Қуролли Кучларининг 60 йиллиги» медаллари билан мукофотланган экан.

Ғани Бўтаев 1944 йил 5 август куни Висла дарёсининг ғарбий қирғоғида, 1945 йил май ойида Германиянинг Фалькенхаген шаҳри районида корпус билан дивизияларни боғловчи алоқа линиялардаги узилишларни, гитлерчилар замбаракдан ёғдираётган снарядлар дамбадам портлаб туришига қарамай, эпчиллик, уддабуронлик билан бартараф этилганлигини худди шу бугунгидек яхши хотирлайди.

Урушдан ғалаба билан қайтган Ғ. Бўтаевни ҳамқишлоқлари шоду-ҳуррамлик билан кутиб олишди.

1947—1948 йилларда пахтачилик бригадасида ҳисобчи бўлиб ишлади. 1949 йили Ғ. Бўтаев колхоз раҳбар ходимлари тайёрлаш мактабига ўқишга юборилди. Мактабни муваффақиятли тамомлагач, унга кичик агроном унвони берилади.

Ғ. Бўтаев 1954 йилгача ўз колхозида ва райондаги К. Маркс номли колхозда ҳосилот советининг раиси сифатида фаолият кўрсатди. 1954—1960 йилларда «Олмалиқ» боғдорчилик совхозида сабзавотчилик бригадасининг бошлиғи бўлиб ишлади. 1961 йилда шоферлик курсини битиргач, 1965 йилгача Олмалиқ шаҳридаги 61-автобазада, 1965 йилдан 1970 йилгача ўз колхозида шоферлик қилди.

1970 йилда яна пахтачиликка қайтди. 1970—1976 йилларда ўзи истиқомат қилаётган Ленин номли колхозда сувчилик қилди.

Ҳозирги вақтда пенсияга чиқиб, қарилик гаштини сураётган Ғани Бўтаев қишлоғи ёшларини ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Мажид САМАДОВ,
Улуғ Ватан уруши фахрийси, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

МАТОНАТ РАМЗИ

Инсоният тарихида энг мудҳиш ва аёз кечган, неча миллионлаб бегуноҳ кишиларнинг ёстиғини қуритган иккинчи жаҳон урушида қозонган буюк Ғалабамизга 48 йил тўлмоқда. Ҳар йили ана шу улуғ кунни — 9 Май байрамини биз кекса уруш қатнашчилари ҳам хурсандчилик, ҳам қалбларимизда аламли оғриқ билан нишонлаймиз. Ўшандай қонли жангтоҳлардан омон-эсон қайтиб, бугунги дориломон кунларга етиб келганимиз учун шукроналар айтсак, уруш йилларида навқирон умрини Ватан учун фидо қилган қуролдошларимизни эслаб, улар хотираси олдида таъзим қиламиз. Байрам кунлари кўз олдимиздан Украина, Белоруссия ўрмонлари. Польша, Чехословакия, Болгария, Германиядаги жанг майдонлари, хоклари ўзга юртларда, жасоратлари тилларда қолган мард ўғлонлар қайта-қайта ўтаверади.

Мен ўзим Орёл-Курск остоналарида жанг қилганман. Фашистларга қарши бирга курашган дўстларим — Ҳамид ва Исроиллар тез-тез ёдимга тушадилар. Қандай ажойиб, дилкаш, жасур йигитлар эди улар. Ҳамид душман билан юзма-юз тўқнашувда ўзини мардона тутди. Окопдан биринчи бўлиб кўтарилиб, сафдошларини олға ундаган Ҳамиджон немислар ўқидан ерга йиқилади ва «Йигитлар, Ватан учун олға!» — дея шу ерда жон беради. Унинг қонга беланиб ётганини кўрган қуролдошлари душманга нисбатан ғазаб ва нафрат билан жангга кирдилар ва дўстлари учун аёвсиз ўч олдилар. Ўлимидан сўнг эса Ҳамиджон жанговар хизматлари учун «Қизил Байроқ» ордени билан тақдирланди. Ана шундай йигит навқирон ёшида шаҳид кетиб, ундан эсдалик бўлиб ордени қолди, холос.

Дарҳақиқат, уруш бу каби қанчадан-қанча ёш йигит-қизлар умрига зомин бўлмади, дейсиз? Биргина бизнинг Тошкент вилоятида 35 мингдан ортиқ 19—20 ёшдаги йигитлар халқ учун, Ватан учун жон фидо қилдилар. Улар хотирасини ҳар қанча эъзозласак, жасоратлари ҳақида достонлар битсак кам.

Ушбу сатрларни ёзишдан мақсад бугунги авлод уруш жангтоҳларидан омон-эсон қайтганлар ҳурматини жойига қўйсин. Улар кўксиларидаги ҳар битта орденнинг ўз тарихи, тақдири борлигини, уларнинг ҳар бири биз неча бор ўлимга тик боқиб, тўкилган қонлар, тикилган жонлар эвазига олинганлигини унутмасинлар.

Азиз биродарлар! Не-не машаққатлар, такрорланмас жасоратлар эвазига берилган бу мукофотлар сандиқлар-у, токчаларда, кўрпачалар қатида қолиб кетмасин. Ёки фарзандларимизга ўйинчоқ ўрнида эрмак бўлмасин. Уларни хор қилмай, қадрини баланд тутайлик.

Нафақат мана шундай улуғ байрам кунлари, балки доимо барча орден-медалларингизни тақиб, қаддингизни ғоз тутиб юринг. Зеро, сиз бунга минг бора ҳақлисиз.

Ватандошларимизга, ёшларга илтимосим — ён-атрофингизга боқинг, кексалар, уруш ва меҳнат фахрийлари ҳурматларини жойига қўйиб, уларнинг қолган умрларини роҳат-фароғатда ўтказишларини таъминланг. Ҳар бир оила ўз авлоди тарихини, ота-боболари кўрсатган жасоратларини унутмасин, ҳалок бўлганлар хотираси, уларнинг орден-медалларини муқаддас деб билсин, зеро улар оддий темир-терсак эмас, балки матонат, қаҳрамонликлар далилидир.

А. АЛИМОВ,
129-ўқчи дивизия аскари артиллерия разведкачиси.

● ҲАММА ерда бўлгани каби пойтахтимизнинг Собир Раҳимов районидаги Хофиз Кўҳаки маҳалласида ҳам Улуғ Ватан уруши фахрийларини эъзозлашади, ҳурматини ўрнига қўйишади. Суратда: уруш фахрийлари Тўлаган Ғофуров, Маҳкам Каримов ва Ғаффор Назировлар бир пиёла чой устида суҳбатда.

Даврон АҲМАД олган сурат.

ДАВРАЛАР ФАЙЗИ

ЖУМҲУРИЯТ соғлиқни сақлаш тизимида кўпчилик бу одамни астойдил иззат-ҳурмат қилади. Сабаби — у молия-иқтисод соҳасида қарийб 45 йилдан ортиқ ишлаб, катта ҳаётий тажриба орттирган, кўплаб шогирдлар етиштирган.

Умр—оқар сув, дейишгани бажиз эмас. Унинг соғлиқни сақлаш тизимида ишлаётганига ҳам 35 йилдан ортиқ вақт ўтипти. У бу давр мобайнида Тошкент вилояти Зангиота райони марказлаштирилган соғлиқни сақлаш бўлими назорат-тафтиш бўлинмаси бошлиғи лавозимларида ҳалол ишлаб, эл-юрт ичида эътибор қозонди. 1977 йилдан бери эса соғлиқни сақлаш вазирлигининг бош бухгалтери. Абдураҳмон ака хаёлан қийинчиликларда кечган болалик чоғлари, айниқса уруш йиллари даҳшатларини алам билан эслайди.

...1941 йили Тошкент Давлат педагогика институтининг биринчи курсида ўқир экан, тўсатдан уруш бошланиб қолди. У биринчилар қатори Ватан ҳимоясига отланди. Ўқув даргоҳининг ўзи каби 500 талабаларини Олмаота шаҳридаги зобитлар тайёрловчи билим юртига олиб келишди. У ерда бироз фурсат ҳарбий таълим беришди. Уч ойдан сўнг Москва остоналарида душман билан аёвсиз жанглар олиб бораётган зарбдор Калинин фронти ихтиёридаги махсус бўлинманинг ўқчи взводи командири сифатида жанговар сафга қўшилди. Кечагидек эсида...

...Қаҳратон қиш. Зимзиё кеча. Узоқ-узоқдан ўқ овозлари, замбарак садолари қулоққа чалинади. Саф тортган жангчилар шаҳдам қадамлар билан оёқлари остидаги қорни ғичирлатиб, олға боришяпти. Тонг отар пайти вазият кескинлашди. Осмонда учиб юрган душманнинг қора калхатлари тинимсиз ажал уруғини соча бошлади. Бир зумда ҳаммаёқ остин-устун бўлиб кетди. Қоп-қора тутундан бошқа ҳеч нарса кўринмас эди. Лекин йигитлар олға интилардилар. Ниҳоят кечки пайт белгиланган нуқтадаги бир тепаликнинг орқа томонида тўхтадилар. Биринчи марта жангга кириши туфайли бўлса керак, очиғи, юраги бироз чўчиди. Узоқдан шердай ҳамла қилиб, ўрмалаб келаётган душман танкларини кўриб дастлаб бироз ваҳимага тушгандек бўлди. Лекин шу онда кўзига она юрти, ота-она, қариндош-уруғлари, ёру дўстлари кўринди. Улар гўё унга руҳий мадад беришди. Икки ўртада қаттиқ отишма бошланди. Тўплардан душман танкларига қарата аёвсиз ўт очилди. Душман чекинишга мажбур бўлди. Сўнг «Ура!» садолари остида ҳужумга ўтилди. Душман танкига яқинлашганида қўлидаги гранатани қаттиқ куч билан ирғитди. Шу пайт кўз олдида снаряд портладию, хушидан кетди. Ўзига келганида дала госпиталида ётарди.

Кечки пайт кўплар қатори жангда кўрсатган алоҳида хизматлари эвазига дивизия командирининг буйруғи билан унга ҳам ташаккур билдирилиб, офицер унвони берилган эди. Жангларда ҳаммаси бўлиб тўрт марта қаттиқ ярадор бўлди.

— Ҳар сафар соғайиб, яна жанговар сафга қайтардим,— деб ҳикоя қилади А. Комилов.— Великие Луки, Торопец, Смоленск шаҳарлари ва бошқа кўпгина қишлоқларни душмандан озод қилишда иштирок этдим. Юртим, халқимга бўлган меҳр-муҳаббат, ғалабага бўлган қатъий ишонч, қалбимдаги жасорат, ғайрат мени ҳеч қачон тарк этмади. Биз катта қурбонлар эвазига ғалаба қозондик!

Ҳа, ғалабага осонликча эришилмади. Кўкси жанговар орден ва медалларга тўлиб, 1944 йил урушдан ярадор қайтган Абдураҳмон Комилов ёшларга ҳарбий таълим ва жисмоний тарбия бериш мақсадида дастлаб мактабда муаллим, кейинчалик болалар уйида тарбиячи бўлиб ишлай бошлади. Тиришқоқлиги, билим олишга ташналиги туфайли у 1952—1958 йиллари Тошкент молия-иқтисод олийгоҳида таҳсил кўриб, уни муваффақиятли тугатди.

Ёши улғайиб қолганига қарамай, аёвсиз жанг-жадал ва ҳаётда чиниққанлиги сабабли доим тетик ва бардам, тиниб-тинчимас, тадбиркор, ўз соҳасининг етук билимдони, ўғил-қиз, невара-чевараларнинг суюкли отахони Абдураҳмон Комилов ҳамон жанговар сафда, эл-юрт хизматида. У кундалик иш ва ҳаёт ташвишларидан ортиб, кўп йиллар давомида уруш ва меҳнат фронтида елкама-елка туриб ишлаган қадрдон биродарлари, қуролдош дўстлари билан ҳам тез-тез дийдор кўришиб, ёшлар билан бошидан ўтган унутилмас воқеаларни баҳам кўриб туради.

Дарҳақиқат, уруш ва меҳнат фахрийси Абдураҳмон Комилов босиб ўтган йўл жанговар бўлиб, у чин маънода давраларимизнинг файзи ва кўркидир. Унга эл-юрт ҳавас қилса арзийди.

Искандар РАҲМОН,
Қуролли Кучлар фахрийси, соғлиқни сақлаш аълочиси, истеъфодаги тиббий хизмат подполковниги.

ОРОЛНИ ҚУТҚАРИШ ЛОЙИҲАСИ

Тошкентда Орол денгизи ва Оролбўйи муаммоларига доир халқаро тадқиқот лойиҳасини имзолашга бағишланган тантанали маросим бўлди. Лойиҳа Германия Федератив Республикаси олимларининг ташаббуси билан Ўзбекистон, Қорақалпоғистон, Россия, Қозоғистон экологларининг таклифлари асосида ишлаб чиқилган. ГФР Тадқиқотлар ва технология вазирлиги лойиҳани пул билан таъминлашга беғараз 1 миллион 300 минг немис маркаси ажратди.

Лойиҳани Ўзбекистон ҳукумати номидан республика Давлат табиатни муҳофаза қилиш комитети раисининг ўринбосари В. Г. Конюхов имзолади. Лойиҳани имзолаш маросимида Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили жаноб Ханс Юрган Кайльхольц иштирок этди.

Бу муҳим воқеа шундай бошланган эди. Германиялик мутахассислар ўтган йили Оролда бўлишди. Улар юртига қайтгач, ҳукумат олдига Орол муаммосини ўрганишда ёрдам бериш масаласини қўйишди. Шундан кейин ҳам улар Марказий Осиё республикалари ва Россиядаги касбдошлари билан бир неча марта учрашдилар. Натижада Амударё ва Сирдарё мансабларида ҳар томонлама тадқиқотлар ўтказиш юзасидан халқаро лойиҳа ишлаб чиқилди.

— Бу лойиҳа Орол муаммосини ҳал қилишга жаҳон ҳамжамияти қўшаётган дастлабки чинакам ҳиссадир,— деди лойиҳанинг ташаббускори ва илмий раҳбари доктор Дитмар Кайзер.— Бу ҳақда турли-туман фикр ва мулоҳазалар бор, бироқ ҳозирча Орол муаммосини ҳал қилиш хусусида умумий нуқтаи назар йўқ. Бу — масала илмий жиҳатдан етарли ишлаб чиқилмагани билан боғлиқ. Германия пул билан таъминлайдиган халқаро лойиҳа зарур маълумотларни тўплаши керак.

Лойиҳа ЮНЕСКО ҳомийлигида амалга оширилади.

— Бутун жаҳон Орол муаммосига қизиқиб қарамоқда,— деди ЮНЕСКО илмий сектори Осиё ва Тинч океан мамлакатлари шўъбасининг раҳбари Вефа Мустафоев.— Бу мавзуда жуда кўп конференциялар ва кенгашлар бўляпти. Бироқ Германиянинг маблағ ажратиши муаммони ҳал этишда дастлабки амалий ишдир. ЮНЕСКО Орол лойиҳасини амалга оширишда иштирок этишга рози бўлди. Ишлар бизнинг ташкилотимиз орқали пул билан таъминлаб борилади. Ҳозирги вақтда асосий вазифа — Амударё ва Сирдарё мансабларида ташкил этилаётган илмий марказларни компьютерлар, замонавий ўлчов ва таҳлил асбоблари ҳамда бошқа техника билан таъминлашдан иборат.

ЎзА мухбири.

ЭЛЧИГА РАҲМАТЛАР АЙТИШДИ

РЕСПУБЛИКА Халқ қўғирчоқ театри жуда кўп тадбирларнинг гувоҳи бўлган даргоҳлардан бири. Яқинда бу ерда пойтахтимиздаги Исроил элчиси Исроил Мей-Ами саҳовати туфайли 350 нафар бола бепул томошага таклиф этилди. Элчи Тошкентдаги 21-ва 30-болалар уйларининг тарбияланувчиларидан иборат бу томошабинлар олдида ўзининг дил сўзларини баён қилди:

— Бизнинг ватанимизда болаларга жуда катта эътибор берилади,— деди у.— Худди шундай ғамхўрликни сизнинг мустақил республикангизда ҳам ҳис этдим. Биз ўзимизнинг ворисларимиз, эртанги кунда мамлакатларимизни бошқарадиган бу катта авлодга меҳримизни сингдиришимиз, уларга мурувватли бўлишимиз керак.

Исроил элчиси болаларга илиқ туйғуларини изҳор этар экан, уларга мустаҳкам саломатлик, бахт ва қувонч тилади.

Болалар шу куни Р. Фарҳодий эртаги асосида ишланган «Ойни ким ўғирлади?» спектаклини томоша қилдилар. Театр тугагач режиссёр И. Ёқубовни, Д. Солиев, Ш. Солиева, Л. Кутлеева, А. Ниёзовларни муваффақиятли ижро учун олқишладилар.

— Биз,— дейди театр директори Ш. М. Каримова,— меҳрга муҳтож болаларнинг кўнглида шодлик бахш этган, уларга совғалар улашган исроиллик элчидан беҳад миннатдормиз. 54 йилдан бери фаолият кўрсатиб келаётган, дунёнинг Бирма, Покистон, Афғонистон, Ҳиндистон ва Америка каби мамлакатларида номи машҳур бўлган жамоамиз тарихида Исроил элчиси яратган ўзига хос саҳифа алоҳида қадрланади.

Феруза СУЛАЙМОНОВА.

СУРАТЛАРДА: Исроил элчиси Исроил Мей-Ами болалар уйи тарбияланувчилари даврасида; намойиш этилган «Ойни ким ўғирлади» спектаклини болалар завқ билан томоша қилишди.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

Спорт

БОКСЧИЛАРНИНГ ЖАҲОН БИРИНЧИЛИГИ

● КЕЧА Финляндиянинг Тампере шаҳрида бокс бўйича жаҳон биринчилиги мусобақалари бошланди. Бунда мустақил Ўзбекистонимиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган боксчиларимиздан умидимиз катта. Терма жамоамиз сафида қуйидаги спортчилар бор: Х. Аҳмедов (51 килограмм, Тошкент), У. Сиддиқов (54 килограмм, Тошкент), М. Абдуллаев (57 килограмм, Андижон), Н. Султонов (60 килограмм, Тошкент), А. Григорян (63.5 килограмм, Тошкент), Н. Отаев (67 килограмм, Когон), И. Бунин (75 килограмм, Шаҳрисабз), О. Маскаев (91 килограммдан юқори, Тошкент).

Ажабмас, чемпионлик шохсупасига кўтарилиб, мухлислар иззат-икромига сазовор бўлган Руфат Рисқиев сингари яқин кунлар ичида ана шу вакилларимиз ўртасида чемпионлик унвонини қўлга киритганлар чиқиб қолса. Шундай бўлишини жуда-жуда истар эдик.

ЎЗГА МАЙДОН МУАММОСИ

● РЕСПУБЛИКА миллий биринчилигининг биринчи табақасида қатнашаётган вилоятимизнинг уч вакили кейинги икки тур ўйинларини сафарда ўтказишди. Бунгача уччала жамоамиз 6 тадан очко тўплаб турнир жадвалининг олтинчи, тўққизинчи ва ўнинчи ўринларида боришаётган эди. Ҳар қандай команда учун, хоҳ кучли, хоҳ кучсиз бўлишидан қатъий назар ўз майдонига нисбатан сафарда тўп суриш ҳамиша қийин кечади. Учрашувларнинг аксарияти мезбонларнинг устунлигида ўтади. Буни 7- ва 8-тур ўйинлари яна бир бор исботлади. Жами 16 та учрашувнинг 10 тасида майдон эгаларининг қўли баланд келди. Фақат икки ўйиндагина омад меҳмонларга кулиб боқди. Сафарда икки очкони қўлга киритишга муяссар бўлган икки жамоанинг бири Бекободнинг «Маъданчи» футболчилари бўлди. Тўғри, улар Қаршида жадвалнинг энг сўнгги поғонасида бораётган «Насаф» — футболчиларини 1:0 ҳисобида енгишди. Олмалиқ футболчилари аввалига «Насаф» билан натижасиз дуранг ўйнаб, сўнг Терминзнинг «Сурхон» жамоасига йирик 0:5 ҳисобида ютқазишди.

Биринчи табақа қатнашчилари қисқа муддатли танаффусга чиқишди. Навбатдаги 9-тур ўйинлари 13 майда ўтказилади. Бекобод ва Чирчиқ футболчилари сафарда ўйнашади, олмалиқликлар эса Бухоронинг «Ситора» жамоасини қабул қиладилар.

Муҳаррир **Н. НАСИМОВ.**

● *Халқаро Қизил Хоч ва Қизил Ярим ой жамиятлари куни олдидан*

ХАЙРЛИ, САВОБЛИ ИШЛАР ТАШКИЛОТЧИСИ

Ўзбекистон Қизил Ярим ой жамияти қарийб етмиш йилдан буён фаолият кўрсатиб келмоқда. Республикамиз мустақилликка эришгач, 1991 йили Ўзбекистон миллий Қизил Ярим ой жамияти ташкил этилди.

Қизил Ярим ой Жамияти ёлғиз қариялар, ногиронлар, етим болалар, кўп болали кам таъминланган оилалар, беморларга, муҳтож кишиларга инсонпарварлик хизмати кўрсатади.

Иқтисодий қийинчиликлар ҳаммамизга маълум. Лекин давлатимиз ана шундай мураккаб шароитда ҳам ёлғиз пенсионерлар, кам таъминланган оилаларни, ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилишни унутгани йўқ. Президентимизнинг бир қатор фармонлари фикримизнинг исботидир.

Бугунги кунда Қизил Ярим Ой Жамияти жамғармасига 12.5 миллион сўм, шу жумладан, Тошкент вилоятидан 3 миллион 561 минг 340 сўм пул тўпланди.

Флюра Шукруллаевна Латипова раҳбарлик қилаётган вилоят Қизил Ярим ой Жамияти жамоаси хайрли, савоб ишларни амалга оширмоқда. Ўзбекистон мустақиллиги байрами, болалар ва қарияларни ҳимоя қилиш халқаро куни ва Наврўз тантаналари муносабати билан бир қатор тадбирлар уюштирилди. Шу кунлари жамият жамғармасига маблағлар ўтказилди, қарияларга моддий ёрдам, ногиронлар, кам таъминланган оилаларга кўрпа-ёстиқлар, дори-дармонлар берилди. Бепул овқатлантириш уюштирилди, касалхоналардаги беморлар ҳолидан хабар олинди. Ангрен шаҳрида Наврўз байрами нишонланаётганда Жамият томонидан болалар уйига кўрпа-ёстиқлар, сочиқлар, болалар резина этиклари, иссиқ чойшаблар, кийимлар, бир мартали шприцлар топширилди. Шунингдек Чирчиқ шаҳридаги болалар уйига ҳам моддий ёрдам кўрсатилди.

Вилоят Қизил Ярим ой Жамияти Ўртачирчиқ районида туғуруқхона очилиши маросимида минг дона бир марта фойдаланиладиган шприцлар, сут маҳсулотлари топширди. Моддий зарар кўрган кишилар, беморлар, ногиронлар ҳам бу жамиятнинг ёрдамидан фойдаланмоқдалар.

Беш қўл баравар эмас. Орамизда ҳаёт зарбасига учраган, бировлар мададига муҳтож бўлиб қолган кишилар кўп. Вилоят Қизил Ярим ой Жамияти биринчи навбатда шуларга ёрдам кўрсатади.

Ҳа, бу Жамиятнинг маблағлари ана шундай хайрли ишларга сарфланади. Бинобарин, аъзолик бадалларини ўз вақтида тўлаб туриш, жамият ҳисобига маблағлар ўтказиш хайрли ишларнинг кўпроқ амалга оширилишига имконият яратади. Афсуски, ишимизда бир қатор камчиликлар мавжуд. Кўпчилик шаҳар ва районларда жамиятлар учун бинолар ажратилмаган. Чиноз, Тошкент, Зангиота районларида, Олмалиқ шаҳрида «Меҳр-шафқат» тиббиёт ходимлари ўринлари ҳамон бўш турибди, семинар, слёт ва йиғилишлар ўтказилмайди, бажарилган ишлар ҳисобга олиб борилмайди. Бу жамият жамоатчилик асосида иш олиб бориши туфайли кўпчиликнинг ёрдами, қўллаб-қувватлашига муҳтождир.

Ҳозирги шароитда жамиятнинг иқтисодий аҳволини яхшилаш айниқса, муҳимдир. Чунки унинг ёрдамига умид боғлаганлар кўп. Топган маблағи хайрия сифатида савоб ишлар учун сарфланади. Келинг, меҳр-мурувватли бўлайлик, одамлар. Ҳоли бақудрат жамият ҳисобига маблағ ўтказиб турайлик. Токи муҳтожлар ана шу жамғармадан баҳраманд бўлсинлар.

Биз фурсатдан фойдаланиб жамият ходимларининг жойлардаги фаолларини, моддий ёрдам билан қўллаб-қувватлаётган барча саҳий кишиларни бу байрам билан қутлаймиз, энг эзгу ниятларни изҳор этамиз.

М. МАНСУРОВА.

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДАГИ ЗАМОНАВИЙ ЎҚУВ ЎРИНЛАРИНИНГ БИРИ ТОШКЕНТ ХУСУСИЙ ЭРКАК ЛИЦЕЙИНИНГ ҚАБУЛ ИМТИҲОНЛАРИ БОШЛАНЯПТИ

Лицейимизда ўқув, ётоқхонада яшаш ва кунига тўрт маҳал иссиқ овқат шароитига мослашган бўлиб, дарслар ўзбек, турк, инглиз тилларида юргизилади.
Химия, биология, физика, математика фанлари инглиз тилида ўқитилади.

Манзилгоҳимиз: Тошкент хусусий эркак лицейи
Султонали Машҳадий кўчаси
Ҳамза ноҳияси. Мактаб №307
тел. 68-58-26

Мурожаат қилиш : 14 майгача 1993 й.

ИМТИҲОНЛАР :
6 синфлар - 15 май 9.00 соат
8 синфлар - 16 май 9.00 соат

Мурожаатга келадиган ўқувчилар 2 та расм /3×4/ ва баҳолар табелини олиб келишлари лозим.

Ўқувчининг табелидаги ўртача баҳолари 4 ва 5 бўлиши шарт.

БОЖХОНАДАН ХАБАРЛАР

«Инсофсизга эрк берсанг, эл талар» деб бекор айтишмаган донолар. Замона зайли билан катта маблағ тўплаганлар бугун очиқчасига одамларни талаш йўлига ўтиб олишган. Айримлари эса номлари бир-биридан ҳар хил фирмалар очиб олишган-у, халқ учун деярли нафи йўқ.

Ангрендаги «Ўзбекистон» кичик корхона раҳбарлари «КамАЗ-5320 русумли, давлат белгиси 37-95 КРУ, 53-50 КРУ юк машиналари ҳайдовчиларига 1 миллион 100 минг сўмдан ошиқ сантехника жиҳозларини ишониб оқ йўл тилаб қолишганди. Аммо юклар магазинга етиб бормади. Россия Федерациясининг Курган вилоятида фаолият кўрсатаётган «Триада» кичик корхонасидагиларнинг орзулари саробга айланди.

● ● ●

Ереванлик «ишбилармон» М. Григорян ҳам таваккал қилишни яхши кўрадиганлардан экан. Замондошимиз Ангрендаги 83-дўкондан 1510 дона ички кийимларни кўтарасига келишиб олиб, Чимкентга йўл олганди божхона ходимлари ишнинг белига тепишди — 476 минг 810 сўмлик моллар ҳақиқий эгаларига қайтарилди.

* * *

Вилоятдаги 145-автобазага қарашли «КамАЗ-5320» русумли давлат белгиси 32—38 ТНМ машинасида ўзга юртларга йўл олган 497 дона термос, аёллар, болалар, эркаклар кўйлаги (жами 1 миллион 811 минг 800 сўмлик) ҳам ноқонуний равишда олиб чиқиб кетилаётганида ушлаб қолинди. Ўзгалар ғамини еяётган ким бўлди дерсиз. Тошкентдаги «ВЭЛОС» (директори Б. Акимов) фирмасидагилар.

М. АБДУЛЛАЕВ,
Давлат божхона қўмитаси матбуот маркази ходими.

ИХТИРОЛАР ТАРИХИДАН

● АМЕРИКАНИНГ бир президенти — Жефферс омочнинг тишини бор бўйича бир текис қилиб ишлаган. Бу ихтироси учун унга патент берилди. Шундан сўнг Америкада омочлар шу тартибда ишлаб чиқарила бошланди ва натижада деҳқончилик анча ривожланди.

● БЕТОН, ойна ва пўлат бугунги куннинг асосий қурилиш материаллари ҳисобланади. Лекин, бетон қурилиш материали сифатида аллақачонлар пайдо бўлган.

МАЪРИФИЙ ТАДБИРЛАР

БУГУНГИ кунда таълимни инсонпарварлаш йўлида режали маърифий тадбирлар амалга оширилмоқда. Давр тақозо этаётган бу масала олий таълим тизимида ҳам етакчи ўрин тутмоқда. Шу сабабли ҳам республикамиздаги олий ўқув юртларида таълимни инсонпарварлашга хизмат қиладиган махсус курслар очилиб, талабалар ана шу машғулотларга фаол жалб этилмоқда.

Бундай таълимий жараённи Тошкент электротехника алоқа институти фаолияти мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Бу илм-фан даргоҳида республикамиздаги олий ўқув юртлари ичида биринчилардан бўлиб «Ўрта Осиё ва Қозоғистон мутафаккирларининг фалсафий мероси» махсус курси жорий қилинди. Ана шу қизиқарли курс машғулотлари орқали талабалар Шарқ маърифий меросига хос бўлган дурдона фикрлар билан яқиндан ошно бўлмоқдалар.

Институтда «Ўзбекистон халқлари маданияти жаҳон маданияти асносида», «Миллатлараро муносабатлар назарияси ва амалиёти» каби махсус курсларни уюштириш борасида ҳам яхши тажриба орттирилмоқда.

А. АЛИЕВ.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРУВЛАР

Ўзбекистон маданият ишлари вазирлиги
М. Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат филармонияси
ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
8, 9 май соат 16.00 да
ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ СИНЬЗЯНЬ УЙҒУР АВТОНОМ ЎЛКАСИ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
ПРОГРАММАДА:
Халқаро Варшава фестивалининг лауреати, Хитой халқ артисти
ПОШША ЭШОН
Хитой халқ артисти, раққоса
Райҳонгул АБДУЛАЗИЗ
Хитой халқ артисти, созанда
Довут ОВУТ
раққоса — Турсуной ИБРОҲИМЖОН;
раққос — Телмон ҚОДИР;
хонанда — Тунисо МУҲАММАД;
раққоса — Гулбаҳор СИДИҚ;
хонанда Оқдарнисо АБДУКАРИМ;
хонанда — Фарҳод АБДИГУЛ
ва бошқалар иштирокида
ҚЎШИҚ, РАҚС, ҲАЖВИЙ МИНИАТЮРАЛАР ИЖРО ЭТИЛАДИ
Чипталар Халқлар Дўстлиги саройи кассаларида соат 11.00 дан сотилади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги Болалар уйлари тарбияланувчилари уюшмасининг хўжалик ҳисобидаги «Орзу» фирмаси қошидаги саёҳат ишлаб-чиқариш бирлашмасининг
ЙЎҚОЛГАН
думалоқ муҳри
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент вилояти ҳокимлиги ижроия маҳкамаси ҳокимликнинг етакчи мутахассиси А. М. Раҳимовга волидаси
Манзура РАҲИМОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент Давлат аграр университети ректорати Бухгалтерия ҳисоби факультетининг декани, хўжалик фаолияти таҳлили кафедрасининг мудири, доцент Деҳқонов Саъди Деҳқоновичга қизи
МУЯССАРХОНнинг
бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади ва оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

Республика «Олмос» улгуржи-чакана савдо бирлашмаси жамоаси Чирчиқ шаҳридаги 15-дўкон мудири С. Шамсиевга ўғли
ДИЛМУРОДнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент ҲАҚИҚАТИ
МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.
БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.
Телефонлар:
ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ 33-40-48.
АХБОРОТ, ТИЖОРАТ ВА ЭЪЛОНЛАР БЎЛИМИ — 33-99-15.
● Эълон ва билдирувлар кечиктирилмай чоп этилиши кафолатланади.
● Факт ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар.
● Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти маҳкамасининг Ишлар Бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6
Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000094. Буюртма Г—224. 30675 нусхада босилди, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти 20.30. Босишга топширилди — 21.15.